

2nd Hellenic Innovation Forum

Γ. Ξηρογιάννης
Διευθυντής Βιομηχανίας,
Αναπτυξιακών Πολιτικών και Δικτύων

19 Ιουνίου 2018
Divani Caravel

Καλημέρα αγαπητοί σύνεδροι

Καθώς η Ελλάδα ετοιμάζεται να εξέλθει από την εποχή των μνημονίων, η αναζήτηση των δυνάμεων ανάπτυξης που θα συμβάλλουν και στην αλλαγή του παραγωγικού προτύπου της χώρας γίνεται πιο επιτακτική από ποτέ.

Την ίδια ώρα αποτελεί πραγματικότητα πως ένα μεγάλο ποσοστό ανθρώπινου δυναμικού με υψηλό μορφωτικό επίπεδο, αποφασίζει να εργαστεί εκτός Ελλάδας, προκειμένου να βρει μεγαλύτερη αξιοκρατία και διαφάνεια, καλύτερες συνθήκες εργασίας και περισσότερες ευκαιρίες και προοπτικές.

Στο πρόσφατο επενδυτικό συνέδριο που διοργάνωσε ο ΣΕΒ, καταγράφηκε η βασική ποσοτική και ποιοτική υστέρηση της χώρας στην καινοτομία και νέα επιχειρηματικότητα

- Έχουμε 6.000 ερευνητές, 1.500 ερευνητικές ομάδες, 200 εργαστήρια, υψηλή συμμετοχή στο Horizon 2020
- οι δαπάνες σε έρευνα και ανάπτυξη παραμένουν χαμηλά (στην Ελλάδα 1% του ΑΕΠ, όταν ο στόχος της ΕΕ για όλα τα κράτη-μέλη είναι το 3% του ΑΕΠ,
- από αυτό το 1% του ΑΕΠ σε έρευνα: επιχειρήσεις: 0,43%, δημόσιος τομέας: 0,25%, ΑΕΙ: 0,32%, ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα: 0,01%
- η υιοθέτηση νέων τεχνολογιών και η μεταφορά τεχνολογίας στις επιχειρήσεις περιορισμένη, στο δείκτη «WEF - Τεχνολογική ωριμότητα» η ΕΕ στην 27^η θέση όταν η Ελλάδα στην 50η
- η καινοτομία στη νεοφυή επιχειρηματικότητα σποραδική και μικρής προστιθέμενης αξίας. Σημειώστε ότι μόνο 1‰ των startups είναι υψηλής επίδρασης (high impact) στην οικονομία, ενώ στο Ισραήλ είναι 1% και στις ΗΠΑ 1 στις 12.
- Περιορισμένο εύρος κινήτρων σε επενδύσεις που μετασχηματίζουν την καινοτομία σε εμπορεύσιμα προϊόντα.
- Αιτήσεις ευρεσιτεχνιών: Ελλάδα 606, Ισπανία 2.745. Καταχωρήσεις: Ελλάδα 40, Φιλανδία 1.000 το έτος .
- Το διάστημα 2010-2017, μόνο τρεις εταιρείες υπάχθηκαν στο φορολογικό κίνητρο ευρεσιτεχνίας.

Σήμερα η πρόκληση -αν πράγματι επιθυμούμε την αλλαγή του παραγωγικού μας μοντέλου και τη μετάβαση σε μια οικονομία της γνώσης- είναι πώς θα αξιοποιήσουμε τη δυναμική και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας μας, προκειμένου να οικοδομήσουμε ένα βιώσιμο περιβάλλον που ευνοεί την ανάπτυξη της καινοτομίας, τη συνεργατικότητα και την επιχειρηματικότητα σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

Οι καινοτόμες επιχειρήσεις μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας. Όμως για να συμβεί αυτό, πρέπει άμεσα να εφαρμοστούν οι κατάλληλες μεταρρυθμίσεις που θα επιτρέψουν στην καινοτομία να επιβιώσει εντός Ελλάδας και στο οικοσύστημα να αναπτυχθεί με γρήγορους ρυθμούς

Δεν θα σταθώ μόνο στις μεγάλες επιχειρήσεις όπου η καινοτομία είναι στοιχείο ανταγωνιστικότητας. Σημειώστε όμως ότι από τα 2.6 startups ανά €1 δις ΑΕΠ που είναι η αντιστοιχία σήμερα στην Ελλάδα καλούμαστε να φτάσουμε στα επίπεδα της Ιρλανδίας και της Πορτογαλίας (~5.3 startups / €1 δις ΑΕΠ).

Το Ταμείο Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Equifund) αποτελεί ευκαιρία. Όμως πρώτα πρέπει να εξαλείψουμε παράγοντες που κρατούν χαμηλά τις επενδύσεις καινοτομίας.

Η στρατηγική που προτείνει ο ΣΕΒ για το οικοσύστημα καινοτομίας περιλαμβάνει μεταρρυθμίσεις και δράσεις για μεγάλες επιχειρήσεις, κρατικούς φορείς, πανεπιστημιακά κι ερευνητικά ιδρύματα. Μέσα από την εργαλειοθήκη επιτάχυνσης των παραγωγικών επενδύσεων που έχει δημιουργήσει ο ΣΕΒ, ξεχωρίζω 5 κρίσιμες παρεμβάσεις:

1. **Ανάπτυξη δικτύου καινοτομίας**, με βασική πρόταση την ανάπτυξη ζώνης καινοτομίας (innovation district) με προσέλκυση σημαντικών επιχειρηματικών πόλων που έχουν ήδη εδραιωμένη δραστηριότητα στην καινοτομία. Παραδείγματα υπάρχουν στην Βαρκελώνη αλλά και στη Γαλλία. Στο 22@ Barcelona Innovation District συμμετέχουν 10 ΑΕΙ, 12 ιδρύματα έρευνας, εξειδικευμένες ερευνητικές υποδομές, incubators, accelerators και 8.500 επιχειρήσεις εκ των οποίων των 47% είναι startups. Το αποτέλεσμα είναι μια πολύ σημαντική οικονομική αναβάθμιση της περιοχής με 3,5% αύξηση του ενεργού πληθυσμού. Στην Πορτογαλία είναι ίσως το πιο πρόσφατο παράδειγμα όπου πέρα από την ανάπτυξη θέματα καινοτομίας δημιούργησε και πολλές ευκαιρίες ανάπλασης υποβαθμισμένων περιοχών.
2. **Ανάπτυξη συνεργασιών και δικτυώσεων**. Πέρα από την ανάπτυξη ενός διεθνούς προγράμματος, δικτύωσης, mentoring, συνεργασιών και επενδύσεων είναι αναγκαία η ενδυνάμωση των πανεπιστημιακών κέντρων επιχειρηματικότητας ώστε να λειτουργούν στη λογική των spin offs.
3. **Διαμόρφωση φορολογικής πολιτικής ενθάρρυνσης καινοτομίας**.
  - ο Βασικό όχημα πρέπει να είναι οι φοροαπαλλαγές για έσοδα από πνευματική ιδιοκτησία και εμπορική αξιοποίηση της καινοτομίας. Δηλαδή όχι επιχορήγηση δαπανών όπως συμβαίνει στην Ελλάδα, αλλά ενθάρρυνση του μετασχηματισμού της καινοτομίας σε εμπορεύσιμα προϊόντα. Η μείωση φόρου επιχειρήσεων θα αφορά στα έσοδα προϊόντων καινοτομίας και πνευματικής ιδιοκτησίας μπορεί να πέσει στο 10-15%, μια δοκιμασμένη πρακτική στην Ε.Ε
  - ο Επίσης δοκιμασμένη είναι η πρακτική της μείωσης καταβολής φόρου εισοδήματος και ασφαλιστικών εισφορών για τα πρώτα έτη λειτουργίας στα startups. Η εργαλειοθήκη του ΣΕΒ που παρουσιάσαμε πρόσφατα προτείνει ολική φοροαπαλλαγή για τα δύο πρώτα χρόνια λειτουργίας της νέας επιχείρησης και 50% απαλλαγή για το τρίτο, με δυνατότητα μεταφοράς ζημιών για έως και 10 χρόνια. Το ίδιο μέτρο εφαρμόζεται στη Γαλλία. Επίσης, προτείνει μείωση στις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης σε 15% για τα 5 πρώτα έτη λειτουργίας.
  - ο Τέλος, η παροχή κινήτρων σε angel investors, μπορεί να προσελκύσει στην Ελλάδα σημαντικούς επενδυτές, μέσα από την εφαρμογή καθεστώτος που προβλέπει φοροαπαλλαγή 50% επί των επενδύσεων έως 100.000 ευρώ ετησίως για μετόχους angel investors αλλά και δυνατότητα μεταφοράς ζημιών στις επόμενες χρήσεις για έως και 10 έτη.

4. **Ανάπτυξη δεξιοτήτων ευθυγραμμισμένων με τις ανάγκες τις αγοράς.** Η βελτίωση των ευκαιριών πρακτικής άσκησης και υποτροφίας είναι κλειδί. Να αναφέρω εν συντομία μια πολύ πετυχημένη πρακτική στην Ιταλία για τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα μέσα από την καινοτομία. Για να αντιμετωπίσουν τις συνεχώς αυξανόμενες προκλήσεις του I4 στην τοπική βιομηχανία, έχουν ξεκινήσει από το 2016 ένα γενναίο πρόγραμμα αναβάθμισης των δεξιοτήτων των στελεχών τους σε όλα τα επίπεδα. Ενδεικτικά: 1400 από τα 5000 χρηματοδοτούμενα διδακτορικά είναι αποκλειστικά σε θέματα I4 τα οποία επιλέγονται ύστερα από πρόταση του Ιταλικού ΣΕΒ. Επίσης, στην Ιταλία έχουν ήδη δρομολογήσει 200.000 απόφοιτους αλλά και reskilling 3.000 διευθυντικών στελεχών σε I4.
5. Όπως εύστοχα έχει λεχθεί **τα ανοικτά δεδομένα (open data)** είναι το πετρέλαιο του 21ου αιώνα. Για αυτό και η διαθεσιμότητα ανοιχτών και ποιοτικών δεδομένων θα πρέπει άμεσα να προχωρήσει, αποτελεί κρίσιμη προτεραιότητα η θεσμοθέτηση στρατηγικής ανοίγματος των δημόσιων δεδομένων, με στόχο την αξιοποίηση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων που αυτά προσφέρουν.
6. Τέλος δεν πρέπει να ξεχνάμε τη διαμόρφωση ευνοϊκού **επιχειρηματικού περιβάλλοντος**, μέσα από την άρση των διοικητικών βαρών και της γραφειοκρατίας

Η ενδυνάμωση της ικανότητας καινοτομίας αποτελεί το κλειδί για τη βιώσιμη ανάπτυξη της οικονομίας. Μπορεί να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων, να περιορίσει το brain drain, αλλά και να μετατρέψει την Ελλάδα σε περιζήτητο προορισμό για την εγκατάσταση και ανάπτυξη νεοφυών επιχειρήσεων.

Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας.